

संस्कृतभारती
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्

शिक्षापरीक्षा

Feb. 2012

समय: - घण्टात्रयम्
अङ्काः - १००

दिनम् - खर सं॥ माघकृष्णत्रयोदशी
भानुवासरः, १९.०२.२०१२

I. अ. संस्कृतभाषया पञ्चानां प्रश्नानाम् उत्तराणि एकैकेन वाक्येन लिखत । ५

१. श्रीकृष्णस्य समस्या का ?
२. श्रीकृष्णः कस्यै किं प्रतिज्ञावचनं दत्तवान् आसीत् ?
३. शिशुपालस्य दृष्ट्या श्रीकृष्णः कीदृशः ?
४. मोक्षप्राप्तिः कुत्र सुलभा ? किमर्थम् ?
५. शिवः युद्धार्थं कं कं प्रेषितवान् ?
६. अर्जुनः किम् अस्त्रं विमुक्तवान् ?

आ. एकस्य श्लोकस्य पदविभागम् अन्वयरचनां च कृत्वा तात्पर्यं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । ६

१. स घोषो धार्तराष्ट्राणां हृदयानि व्यदारयत् ।
नभश्च पृथिवीं चैव तुमुलो व्यनुनादयन् ॥
२. अहो बत महत् पापं कर्तुं व्यवसिता वयम् ।
यद्राज्यसुखलोभेन हन्तुं स्वजनमुद्यताः ॥

इ. सुभाषितद्वयस्य अन्वयार्थं तात्पर्यं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । ८

१. संत्यं तपो ज्ञानमहिंसतां च विद्वत्प्रणामं च सुशीलतां च ।
एतानि यो धारयते स विद्वान् न तत्र शास्त्राध्ययनं हि कारणम् ॥
२. ऐश्वर्यस्य विभूषणं सुजनता शौर्यस्य वाक्संयमो
ज्ञानस्योपशमः श्रुतस्य विनयो वित्तस्य पात्रे व्ययः ।
अक्रोधस्तपसः क्षमा प्रभवितुर्धर्मस्य निर्व्याजिता
सर्वेषामपि सर्वकारणमिदं शीलं परं भूषणम् ॥

(प.प.प.)

३. व्यसनानन्तरं सौख्यं स्वल्पमप्यधिकं भवेत् ।

काषायरसमासाद्य स्वाद्वतीवाम्बु विन्दते ॥

II. अ. प्रश्नत्रयस्य उत्तरं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

६

१. कीदृशाः योगीश्वराः नन्दन्ति ?

२. महतां प्रकृतिमण्डनं किम् ?

३. कस्य कस्माद् भयम् ? नृणाम् अभयं किम् ?

४. कः सुखं वा दुःखं वा न गणयति ?

आ. ससन्दर्भं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत । (चत्वारि एव) १२

१. नीतिकाराः वदन्ति - व्याधिः, वर्धमानः शत्रुः च नोपेक्षनीयः इति ।

२. कटाक्षपातैः अर्जुनस्य वशीकरणं कर्तव्यम् । शापभयं मास्तु ।

३. शूरस्य मम अन्यस्य बाणस्य अपेक्षा नास्ति ।

४. शान्तिं त्यज, शत्रूणां विनाशं कुरु ।

५. अस्माकं मनोरथः सफलो भवतु ।

६. अयं भीष्मो वृथापलितः मूर्खः ।

इ. प्रहेलिकाद्वयस्य उत्तरम् अर्थं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । ४

१. राजन् कमलपत्राक्ष तत्ते भवतु चाक्षयम् ।

आसादयति यद्गुरुं करेणुः करणैर्विना ॥

२. विराजराजपुत्रारेः यन्नाम चतुरक्षरम् ।

पूर्वार्धं तव वैरीणां परार्धं तव सङ्गरे ॥

३. राज्ञः सम्बोधनं किं स्यात् ? सुग्रीवस्य तु का प्रिया ।

अधनास्तु किमिच्छन्ति ? आर्तैः किं क्रियते वद ॥

III. अ. एतेषां कृदन्तानाम् इतरवचनानि लिखत

५

१. ददत्यः

२. पठन्ती

३. कुर्वती

४. शृण्वतीषु

५. जानतीः

आ. शत्रन्तरूपं शानजन्तरूपं वा प्रयुज्य वाक्यद्वयं संयोज्य एकं वाक्यं रचयत । ५

१. गृहिण्यः पाककार्यं स्मरन्ति । जल्पनं स्थगयन्ति ।

२. हरिणी धावति । रामः ताम् अनुसृतवान् ।

३. उपन्यासकः भाषणम् आरब्धवान् । तस्य अभिमुखं सर्वे स्वमुखं परिवर्तितवन्तः ।
४. भक्तः देवं वन्दते । तं देवः अनुगृह्णाति ।
५. व्याघ्रः प्रतीक्षन्ते । ताभ्यः राजकुमाराः भीताः ।

इ. गणे अनर्हं पदं पृथक्कुरुत ।

५

१. दीपमूलम्, दीपाग्रम्, दीपमध्यम्, दीपच्छाया ।
२. मनसि, यशसि, वयसि, भवसि ।
३. शृङ्गारः, वीरः, करुणः, मधुरः ।
४. तस्मिन्नेव, पश्यन्नेव, उन्नयनम्, रुदन्नागतः ।
५. तन्निराकरणम्, अपरस्मिन्नहनि, जगन्निर्यामकः, महन्नक्षत्रम् ।

IV. अ. सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत ।

६

१. बृहच्छत्रम् २. भ्राजद्विरण्यम् ३. तल्लयः
४. श्रीमच्छरच्चन्द्रः ५. सम्राड्भुसति ६. तस्मान्नरकात्

आ. सन्धिं कृत्वा विसर्गस्य स्थाने कः आदेशः केन नियमेन प्राप्तः इति लिखत ।

६

१. शुभ्रः + चन्द्रः २. तैः + दत्तान्
३. बाणः + अपि ४. अर्जुनः + शेते
५. वधूः + आगच्छत् ६. पुनः + एव

इ. अधः दत्तानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि लिखत ।

५

१. नृत्यन्त्यै २. पठत्सु ३. कामयमानाय
४. प्रयतमानानाम् ५. स्पन्दमानात्

V अ. आवरणे लिखितानां धातूनां साहाय्येन रिक्तस्थानानि युक्तैः वर्तमानकृदन्तरूपैः पूरयत । (षट् एव)

६

१. बालिकासु शालिनी तीक्ष्णमतिः । (स्पर्ध)
२. पौत्रीः दृष्ट्वा पितामही सन्तुष्टा । (भज)
३. देवं भक्ते शान्तिः वर्तते । (सेव)
४. सम्मुखम् व्याघ्रेभ्यः हरिणाः भीताः । (आ+गम्)
५. छात्रेभ्यः अलसः असूयन्ति । ((पठ्)
६. देशरक्षणार्थं युद्धं सैनिकानां देशभक्तिः श्लाघनीया । (कृ)
७. अपि जनैः नियमाः न अनुपालिताः । (ज्ञा)

(प.प.प.)

೬. ವೃಕ್ಷಾತ್ ಪರ್ಣಾನಿ ವಾಯುನಾ ನೀತಾನಿ । (ಪತ್)

V. ಅ. ಅಥ: ದತ್ತೇಷು ಏಕಂ ವಿಷಯಮ್ ಅಧಿಕೃತ್ಯ ದಶಾಭಿ: ವಾಕ್ಯೈ: ಲಘುಪ್ರಬಂಧಂ ಲಿಖತ ।

೧. ಮನ್ತ್ರಾಲೋಚನಮ್ ।

೨. ಇಂದ್ರಕೀಲಪರ್ವತಸ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತಿಕಸೌಂದರ್ಯಮ್ ।

೩. ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂ ಪ್ರತಿ ದ್ರೌಪದ್ಯಾ: ಹಿತವಚನಾನಿ ।

ಆ. ಏತೌ ನ್ಯಾಯೌ ಕನ್ನಡಭಾಷಯಾ ಆಙ್ಗಲಭಾಷಯಾ ವಾ ವಿವೃಣುತ ।

೧. ಘಡ್ಡಕುಟಿಪ್ರಭಾತನ್ಯಾಯ: ೨. ವೃದ್ಧಕುಮಾರಿವಾಕ್ಯನ್ಯಾಯ:

ಇ. ಕನ್ನಡಭಾಷಯಾ ವಾ ಆಙ್ಗಲಭಾಷಯಾ ವಾ ಅನುವದತ ।

೧. ಪಚಮಾನಾ ಪಾಚಿಕಾ ಪಾಕಶಾಲಾಂ ಸ್ವಚ್ಛಂ ಸ್ಥಾಪಯತಿ ।

೨. ವಸಂತಕಾಲೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಕೋಕಿಲಾ: ಕೂಜಂತಿ ।

೩. ಕ್ರೀಡಂತ್ಯ: ಬಾಲಿಕಾ: ಇತಸ್ತತ: ಧಾವಂತಿ ।

೪. ಅಸತ್ಯಂ ಕಥಯಂತ್ಯಾಂ ತಸ್ಯಾಂ ಮಮ ವಿಶ್ವಾಸ: ನಾಸ್ತಿ ।

೫. ಶೋಭಮಾನಾನಿ ಭವನಾನಿ ಜನೇಷು ಆನಂದಂ ಜನಯಂತಿ ।

ಃ. ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ಅನುವದತ ।

೧. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ.

The ladies atanding there like music.

೨. ಶಿಕ್ಷಕನು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಡೆದನು.

Giving the answer, the teacher went out of the class.

೩. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಹಿ ಹಂಚುವಾಗ ತಾಯಿಯು ತಂದೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದಳು.

The mother remembered the father while giving sweets to everyone.

೪. ಶಿಕ್ಷಕನು ಬಂದಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತರು.

When the teacher came, the students stood up.

೫. ಸೀತೆಯು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಮದೂತನಾದ ಹನುಮಂತನು ಬಂದನು.

As Sita was thinking Ramaduta Hanuman came.
